

Sygn. akt VII U 1914/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Jacek Chaciński

Protokolant Starszy Sekretarz sąd. Beata Pełczyńska

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2016 roku w Lublinie

sprawy R. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych oddziałowi w L.

o emeryturę

na skutek odwołania R. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 25 września 2015 roku nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala R. C. prawo do emerytury od dnia (...) roku;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz R. C. 180 zł (sto osiemdziesiąt zł) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VII U 1914/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 września 2015 roku, Znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił R. C. prawa do emerytury na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). W uzasadnieniu organ emerytalny wskazał, iż odmawia ustalenia prawa do emerytury z uwagi na to, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze (decyzja – k. 50 akta emerytalne).

Odwołanie od tej decyzji złożył A. C. wnosząc o jej zmianę i ustalenie prawa do emerytury. Skarżący domagał się zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu od 6 listopada 1973 roku do 31 marca 1993 roku tj. okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony (odwołanie – k. 2 – 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania podtrzymując argumentację zawartą w treści zaskarżonej decyzji. (k. 14 – 15 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje.

R. C. urodzony (...), w dniu (...) roku złożył wniosek o emeryturę. W jego treści zawarł oświadczenie, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (wniosek o emeryturę - k. 1 - 4 a.e).

Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania organ rentowy decyzją z dnia 25 września 2015 roku ustalił wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 26 lat, 11 miesięcy i 5 dni tj. 26 lat i 22 dni okresów składkowych oraz 10 miesięcy i 13 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy żadnego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych (decyzja - k. 50 a.e.).

W celu dokonania niezbędnych ustaleń Sąd dopuścił dowody z dokumentów znajdujących się w aktach ZUS i aktach osobowych wnioskodawcy (w kopercie - k. 25 a.s.) oraz dowody osobowe w postaci zeznań wnioskodawcy R. C. (protokół – k. 20 v. – 21 v. a.s. oraz 22 v. a.s.) oraz świadków J. J. (protokół – k. 21 v. – 22 a.s.) i L. M. (protokół – k. 22 a.s.).

R. C. z dniem 6 listopada 1973 roku został zatrudniony w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) Oddział w P. na stanowisku pomocnika kierowcy (angaż – k. 3 akt osobowych w kopercie – k. 25 a.s.).

Skarżący uprawnienia do prowadzenia samochodów ciężarowych posiada od (...) roku. W początkowym okresie zatrudnienia w w/w zakładzie pracy wnioskodawca jeździł z innym kierowcą jako pomocnik. W tym czasie skarżący przyuczał się do wykonywania zawodu kierowcy. Polegało to na tym, iż wnioskodawca prowadził pojazd ciężarowy na zmianę z innym kierowcą (zeznania wnioskodawcy – k. 20 v. – 21 v. a.s. oraz 22 v. a.s.).

Po tym okresie R. C. z dniem 5 marca 1974 roku został zatrudniony w w/w zakładzie na stanowisku kierowcy (pismo – k. 4 a.o. w kopercie – k. 25 a.s.).

Pracując na stanowisku kierowcy, wnioskodawca podlegał kierownikowi w dziale przewozów. Zakład pracy posiadał na stanie 280 samochodów oraz zatrudnionych w nim było 250 kierowców. Każdy kierowca miał przypisany samochód na stałe, jednak w sytuacji kiedy ulegał on awarii, kierowca dostawał na czas jego naprawy pojazd zastępczy (zeznania wnioskodawcy – k. 20 v. – 21 v. a.s. oraz 22 v. a.s.).

Wnioskodawca przez okres 6-ciu lat jeździł S(...), którym woził części do ciągników po całej Polsce. Skarżący był obecny przy załadunku i rozładunku pojazdu, ponieważ był materialnie odpowiedzialny za przewożony towar. Załadunek lub rozładunek trwał około 2 - 3 godzin. Ubezpieczony wyjeżdżał z bazy o godz. 6:30, załadunek rozpoczynał się o 7:00. Załadunek pojazdu odbywał się w R.. Wnioskodawca nie pracował przy załadunku i rozładunku pojazdu (zeznania wnioskodawcy – k. 20 v. – 21 v. a.s. oraz 22 v. a.s. , zeznania świadka L. M. – k. 22 a.s.).

Ponadto R. S. (...) jeździł do (...) w K., skąd woził mleko w kontenerach. Jednorazowo przewoził 2 kontenery o pojemności po 3000 litrów. Wnioskodawca pobierał mleko ze zlewni i wioził do mleczarni w K., gdzie było wypompowywane. Przepompowywaniem mleka zajmował się pracownik mleczarni. Napełnianie i zlewanie tych kontenerów łącznie trwało 1,5 godziny. Skarżący dziennie pracował po 10-12 (zeznania wnioskodawcy – k. 20 v. – 21 v. a.s. oraz 22 v. a.s.).

Następnie wnioskodawca jeździł S. (...) Skarżący woził materiały sypkie, żwir, kamienie, piasek, które na wywrotkę ładowane były przy pomocy koparki. Załadunek samochodu trwał około 10 minut. Wnioskodawca wywrotką jeździł przez okres ośmiu lat, dziennie po 10-12 godzin (zeznania wnioskodawcy – k. 20 v. – 21 v. a.s. oraz 22 v. a.s., zeznania świadka J. J. – k. 21 v. – 22 a.s., zeznania świadka L. M. – k. 22 a.s.).

R. C. jeździł również S. (...). Wówczas woził nawozy z Zakładów (...) po całej Polsce. Skarżący jeździł m.in. do S. gdzie woził nawozy z P.. Pracownicy ładowali worki z nawozami, zaś R. C. nadzorował prawidłowość załadunku. Załadunek i rozładunek trwał około 1,5 godziny. Dłuższe kursy trwały 3-4 dni. Ponadto skarżący jeździł również na krótszych odcinkach w odległości 100 - 200km. Wnioskodawca starem z przyczepą jeździł przez okres 5 lat i woził tylko nawozy (zeznania wnioskodawcy – k. 20 v. – 21 v. a.s. oraz 22 v. a.s., zeznania świadka J. J. – k. 21 v. – 22 a.s.).

W omawianym zakładzie pracy był warsztat, gdzie zatrudnieni byli mechanicy. Skarżący nie zajmował się naprawami pojazdów. Wnioskodawca będąc zatrudniony w (...)ie nie jeździł Ż., ani samochodem osobowym, nie był kierowany przez przełożonych na inne stanowiska niż kierowca (zeznania wnioskodawcy – k. 20 v. – 21 v. a.s. oraz 22 v. a.s., zeznania świadka J. J. – k. 21 v. – 22 a.s., zeznania świadka L. M. – k. 22 a.s.).

Stosunek pracy wnioskodawcy w omawianym zakładzie pracy został rozwiązany w dniu 31 marca 1993 roku (świadcstwo pracy – k. 31 a.o. w kopercie – k. 25 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody. Za wiarygodne Sąd uznał zeznania złożone przez wnioskodawcę uznając je za jasne, pełne, logiczne, spójne z zeznaniami świadków oraz analizą dowodów w postaci dokumentów, w szczególności z dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych skarżącego.

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obce dla wnioskodawcy. Byli oni jego współpracownikami w okresie zatrudnienia w w/w zakładzie pracy i mieli bezpośredni wgląd i styczność z wykonywanymi przez niego czynnościami.

Wskazani świadkowie dysponowali, niezbędnymi wiadomościami w zakresie charakteru czynności wykonywanych przez wnioskodawcę, jego obowiązków, warunków zatrudnienia i zasad organizacji pracy. Zeznania świadków są logiczne i spójne, korelują ze sobą i z zeznaniami skarżącego. Zostały odebrane w toku postępowania sądowego, po pouczeniu o odpowiedzialności za składanie fałszywych zeznań. Z uwagi na to, że świadkowie są osobami obcymi dla wnioskodawcy, nie ma podstaw, by kwestionować ich zeznania i zarzucać im nieprawdę czy stronniczość. Drobne rozbieżności, co do niektórych szczegółów sprawy wynikają z naturalnych ułomności pamięci ludzkiej zważywszy, że świadkowie zeznają na okoliczności zdarzeń życia codziennego niemających charakteru wyjątkowego i z tego powodu trudniejszych do zapamiętania. Okoliczność, że występują te rozbieżności przemawiają za obdarzeniem ich zeznań wiarygodnością, bowiem wskazują, że nie były one uzgadniane na potrzeby procesu. W związku z powyższym Sąd obdarzył w całości wiarą zeznania zeznających w sprawie świadków.

W świetle powyższych ustaleń należało stwierdzić, że również zeznania skarżącego złożone w trybie art. 299 k.p.c., w powyższym zakresie zasługują na pełne uwzględnienie.

Sąd obdarzył wiarą zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów, znajdujące się w aktach organu rentowego oraz aktach osobowych. Były one przechowywane przez uprawniony podmiot, nie noszą śladów podrobienia ani przerobienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Odwołanie wnioskodawcy jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których

osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury R. C. musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego lub wnieść o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w tym funduszu, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnić:
 - a) co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
 - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że skarżący nie był i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ukończył obniżony do 60 lat wiek emerytalny i na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymował się co najmniej dwudziestopięcioletnim stażem pracy.

Rozważając czy wykonywaną przez skarżącego pracę w trakcie spornego okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach należy podkreślić, że wnioskodawca występując do organu emerytalnego o przyznanie świadczenia nie przedłożył świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze na potwierdzenie tej okoliczności.

W ocenie Sądu taka sytuacja nie może dyskwalifikować możliwości ubiegania się o przedmiotowe świadczenie. Należy mieć, bowiem na uwadze, że nawet brak stosownej dokumentacji nie oznacza sam w sobie, że pracownik nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Obowiązek sporządzenia odpowiadającego wymogom świadectwa obciąża pracodawcę, w związku, z czym wyciąganie jakichkolwiek negatywnych konsekwencji z nieścisłości w nim zawartych wobec pracownika byłoby dla niego nazbyt krzywdzące.

Ustalenie przez Sąd, że praca była wykonywana w warunkach szczególnych oznacza, że praca była w takich warunkach wykonywana. Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi. Zgodnie z treścią art. 473 k.p.c., w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. H UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach ZUS i osobowych wnioskodawcy oraz jego zeznaniach złożonych w trybie art. 299 k.p.c. i zeznaniach świadków pozwoliło ustalić w sposób pewny, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych będąc zatrudnionym w Przedsiębiorstwie (...) w P. w okresie od 5 marca 1974 roku do 31 marca 1993 roku.

Czynności wykonywane przez wnioskodawcę w w/w okresie opisane są w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w wykazie A, dziale VIII, pozycja 2, tj. „prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów”.

Podnieść w tym miejscu należy, iż Sąd nie zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu od 6 listopada 1973 roku do 4 marca 1974 roku na stanowisku pomocnika kierowcy, gdyż w tym okresie wnioskodawca nie wykonywał obowiązków kierowcy samochodu ciężarowego w pełnym wymiarze czasu pracy.

Odnosnie uznanych okresów pracy, jako pracy w warunkach szczególnych, należy podkreślić, że Sąd Okręgowy w pełni aprobuje stanowisko Sądu Najwyższego, które nakazuje przy ustalaniu, czy praca wykonywana była w warunkach szczególnych, kierować się przede wszystkim rzeczywistym zakresem obowiązków, a nie nazwą stanowiska pracy (por. wyrok z dnia 19 maja 2011 r., sygn. III UK 174/10, wyrok z dnia 9 marca 2010 r., sygn. I UK 324/09; wyrok z dnia 8 czerwca 2011 r., sygn. I UK 393/10). Nie ma zatem znaczenia fakt, że wnioskodawca formalnie miał powierzone stanowisko pracy, które nie zostało wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do odpowiedniego aktu resortowego skoro ustalono, że faktycznie świadczył on pracę zaliczaną do wykonywanych w szczególnych warunkach na podstawie przepisów cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów oraz aktu resortowego.

Wskazać również należy, iż wprawdzie w świadectwie pracy z 31 marca 1993 roku wskazano, iż wnioskodawca zatrudniony on był na stanowisku kierowca - konwojent, to jednak z ustalonego stanu faktycznego jednoznacznie wynika, iż wykonywał on czynności na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego w pełnym wymiarze czasu pracy.

Uznając wyżej wskazany okres jako okres pracy w warunkach szczególnych stwierdzić należy, iż przekracza on ustawowo wymagany próg pracy w tychże warunkach i wynosi 20 lat i 27 dni.

W związku z powyższym należy uznać, iż R. C. spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do ustalenia mu prawa do emerytury na podstawie omówionych przepisów. Prawo do świadczenia zostało ustalone od (...) to jest od złożenia wniosku o emeryturę.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach procesu uzasadnia przepis art. 98 k.p.c. oraz § 12 ust. 2 w związku z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.). Ustalając wysokość wynagrodzenia pełnomocnika przy przyjęciu podstawowej stawki Sąd miał na uwadze rodzaj i stopień złożoności sprawy oraz nakład jego pracy, które nie były znaczne. Mając na uwadze treść § 2 i 3 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2015 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2015 r. poz. 1079) do niniejszej sprawy miała zastosowanie stawka minimalna w wysokości 180 zł obowiązująca w sprawach wszczętych po dniu 1 sierpnia 2015 roku.